

LUNDS
UNIVERSITET

Kartläggning av komponenter och processer för ett kvalitetssystem för forskning vid Lunds universitet

BASINFORMATION

Dnr:	STYR 2021/2336
Uppdragsgivare:	Vicerektor Per Mickwitz
Ansvarig i linjen för projektet:	Rektor
Projektledare:	Professor Bo-Anders Jönsson
Projekttid:	2021-11-01 – 2022-04-30
Takbudget:	300 tkr

Underskrift av uppdragsgivare

LUNDS
UNIVERSITET

BAKGRUND

I enlighet med högskolelagen (1992:1434) har lärosätena ansvar för kvaliteten i forskningen. Kvalitetsarbete innebär både att säkra och utveckla kvaliteten i forskningen, och omfattar en rad komponenter, dels uppföljning och kvalitetsutvärdering, dels förutsättningar för forskningen. Kvalitetsarbetet bedrivs på flera nivåer i verksamheten och i förvaltningen på Lunds universitet.

Sedan 2017 har uppdraget för Universitetskanslerämbetet (UKÄ) utvidgats till att utöver kvalitetssäkring av utbildning även inkludera forskning. Syftet med UKÄ:s granskning avseende forskning är dels att kontrollera att lärosätenas kvalitetssäkringsarbete säkrar hög kvalitet i forskningen, dels att bidra till lärosätenas kvalitetsutveckling. UKÄ har tagit fram en vägledning för granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning (reviderad maj 2021).

Framtagande av UKÄ:s vägledning gjordes i dialog med högskolesektorn, och Sveriges universitet och högskolors förbund (SUHF) erbjöds att ta fram lärosätessammansamma riktlinjer för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning. SUHF:s förbunds församling antog 2019-03-13 ett *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning*. Ramverket omfattar grundläggande komponenter samt teman och förutsättningar för forskningen (figur 1). Bland annat anger ramverket att lärosätena ska ha en fastställd och allmänt tillgänglig ordning för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningen. Exempel på komponenten återkommande granskning är kvalitetsutvärderingen av forskning vid Lunds universitet, där den senast genomförda utvärderingen benämndes RQ20.

Figur 1. Schematisk bild över SUHF:s ramverk för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning

Det saknas idag en samlad beskrivning av de komponenter och processer som ingår i Lunds universitets kvalitetssystem för forskning. I Lunds universitets kvalitetssystem

LUNDS
UNIVERSITET

för utbildning finns en motsvarande ordning för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling, i form av dels policy, dels föreskrifter.

En ny sexårscykel för granskning av läroätenas kvalitetssystem kommer att påbörjas av UKÄ under 2023. Granskningen kommer då att omfatta helheten i lärosätenas systematiska kvalitetsarbete, dvs. utbildning, forskarutbildning och forskning, inklusive samverkan.

Detta projekt genomförs för att säkerställa att Lunds universitet har ett effektivt, systematiskt och väl sammanhållet kvalitetssystem som på bästa sätt främjar forskning av högsta kvalitet. Genom detta förbereder sig Lunds universitet även för kommande granskningar av universitetets kvalitetssäkring av forskning.

SYFTE

Syftet med projektet är att kartlägga, analysera och sammanställa komponenter och processer på olika nivåer som underlag för ett kvalitetssystem för forskning vid Lunds universitet. Projektet kommer att tydliggöra universitetets systematiska kvalitetsarbete för säkring och utveckling av forskning, genom att (1) ta fram en samlad beskrivning, (2) identifiera eventuella luckor i systemet och (3) lämna förslag på vad som kan behöva åtgärdas för att säkerställa systematiken i Lunds universitets kvalitetssystem för forskning.

MÅL

Effektmål

Effektmålet för projektet är att säkerställa att Lunds universitets kvalitetssystem för forskning utgör ett systematiskt och väl sammanhållet kvalitetssystem. Den förväntade nyttan av detta på kort sikt är att Lunds universitet samlat beskriver och vid behov vidtar åtgärder för att vidareutveckla sitt kvalitetssystem för forskning, och på lång sikt säkrar att universitetet på bästa sätt fortsätter att främja forskning av högsta kvalitet.

Leveransmål

Projektet omfattar följande leveransmål:

- Kartlägga, analysera och sammanställa komponenter och processer för kvalitetssystem för forskning vid Lunds universitet.
- Sammanställa Lunds universitets kvalitetssystem för forskning i en samlad beskrivning.
- Identifiera eventuella luckor i Lunds universitets kvalitetssystem för forskning samt föreslå åtgärder för att hantera luckorna.
- Bevaka utvecklingen av den nationella diskussionen om kvalitetssäkring och på andra lärosäten (framförallt Stockholms universitet, Uppsala universitet, Göteborgs universitet och Umeå universitet), SUHF och UKÄ.

LUNDS
UNIVERSITET

AVGRÄNSNINGAR

Kartläggningen av Lunds universitets kvalitetssystem för forskning begränsas till forskningen. Frågor som berör kvalitetssäkring av forskarutbildning eller utbildning hanteras inte inom ramen för projektet, men hänsyn tas till gemensamma komponenter, exempelvis karriärvägar och samband mellan forskning och utbildning. Projektet kartlägger, analyserar och sammanställer endast befintliga komponenter och processer för ett kvalitetssystem på Lunds universitet. Utvecklingsarbete för att åtgärda eventuella luckor i universitetets kvalitetssystem som rektor beslutar att åtgärda ska hanteras utanför detta projekt.

RISKER

Risk	S	K	Åtgärd/handlingsplan
1. Den decentraliserade organisationen kan komplicera kartläggning, analys och sammanställning, och därmed ge mer arbete än planerat.	3	2	<i>Hur ska risken undvikas/förebyggas?</i> Tidig information och kommunikation av vad som behövs för projektet. <i>När ska åtgärden vara genomförd?</i> Enligt tidsplanen <i>Vem ansvar för åtgärden?</i> Projektet, i samarbete med fakultetskanslier.
2. Olika uppfattning i synen på kvalitetsfrågor inom universitetet som kan försvåra engagemanget i projektet (och i kvalitetsarbetet framöver).	3	3	<i>Hur ska risken undvikas/förebyggas?</i> Regelbunden förankring och dialog i organ på både gemensam nivå och fakultetsnivå, med ett tydliggörande om att projektet förbereder för ett gemensamt kvalitetssystem med möjlighet till vidareutveckling. <i>När ska åtgärden vara genomförd?</i> Enligt tidsplanen och vid behov. <i>Vem ansvar för åtgärden?</i> Projektet
3. Svårigheter att kontextualisera och anpassa ett kvalitetssystem för en balans mellan vad som bör göras på universitetsövergripande nivå respektive på fakultetsnivå.	3	2	<i>Hur ska risken undvikas/förebyggas?</i> Dialog och lyhörddhet för synpunkter i enkäter och intervjuer samt från referensgrupperna. <i>När ska åtgärden vara genomförd?</i> Enligt tidsplanen. <i>Vem ansvar för åtgärden?</i> Projektet

ORGANISATION

LUNDS
UNIVERSITET

Uppdragsgivare: rektor

Styrgrupp:

- Vicerektor Per Mickwitz (ordförande)
- Prorektor Lena Eskilsson
- Vicerektor Kristina Eneroth
- Sektionschef FSI Björn Fagerström
- Avdelningschef Åsa Ekberg

Projektledare: Professor Bo-Anders Jönsson, Avdelningen för medicinsk strålningsfysik, Naturvetenskapliga fakulteten.

Projektgrupp: Projektledare och handläggningsresurs från Forskningservice.

Referensgrupp:

Projektet kommer ha två referensgrupper:

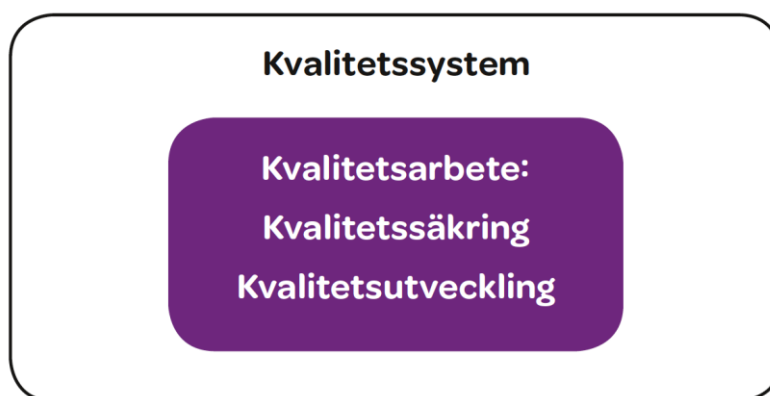
- (1) Referensgrupp 1 (Forskningsnämnden). I forskningsnämnden finns fakulteternas akademiska ledning representerade genom pro-/vicedekaner för forskning, samt studeranderepresentanter och företrädare för personalorganisationer.
- (2) Referensgrupp 2. Den andra referensgruppen sätts samman särskilt för detta projekt. Denna bör bestå av tjänstepersoner som ansvarar för relevant stödverksamhet kopplat till kvalitetssystem för forskning på fakulteter. Referensgruppen kan på sikt utgöra ett nätverk på universitetet som kan vara till nytta för universitetets kommande arbete med UKÅ:s kvalitetsgranskning av forskning.

DEFINITIONER

I UKÄ:s "Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkrings arbete. Avseende forskning" (reviderad maj 2021) finns de centrala begreppen inom kvalitetssäkring definierade. Definitionerna nedan bygger på denna vägledning och illustreras i figur 2.

Kvalitetssäkringsarbete

Figur 2. Illustration av kvalitetssäkringsarbete (källa: UKÄ).

Kvalitetssäkring	Kvalitetssäkring vid ett lärosäte utgör utvärderingsobjektet i UKÄ:s granskningar, och omfattar granskning av lärosätets kvalitetssystem och kvalitetsarbete.
Kvalitetssystem	De ramar inom vilket kvalitetsarbete och kvalitetsutveckling bedrivs. Kvalitetssystemet omfattar dokumenterade förutsättningar, i form av organisation, ansvarsfördelning och interna styrdokument samt rutiner och arbetssätt som används för kvalitetsarbetet.
Kvalitetsarbete	Det arbete som bedrivs inom ramen för kvalitetssystemet, och innefattar både både kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling på alla nivåer.
Systematiskt kvalitetsarbete	Kontinuerligt förbättringsarbete som sker enligt givna processer och rutiner inom ramen för kvalitetssystemet med syfte att säkra och utveckla hela verksamheten.
Kollegial granskning	Granskning av forskningens kvalitet och relevans där (interna eller externa) granskare bedömer kvalitet i strukturerade diskussioner och skriftliga utlåtanden.
Samverkan	Samverkan med externa aktörer i organisationer utanför akademien, såsom näringsliv, sjukvård eller ideella organisationer. Omfattar inte samarbete mellan lärosäten och mellan forskare inom akademien.

LUNDS
UNIVERSITET

KOMMUNIKATIONSPLAN

- Presentation av projektet på forskningsnämnden, i UFLG och på rektorsledningsråd.
- Informationsbrev till fakulteterna (via kanslichefer) med inbjudan till möte med fakultetsledningar samt inbjudan att utse representant från fakultet till referensgrupp nummer 2.
- Fyra styrgruppsmöten för att:
 - (1) besluta om projektplan,
 - (2) inhämta synpunkter på enkät och intervjuguide till fakulteterna,
 - (3) redovisa kartläggning och eventuella luckor i Lunds kvalitetssystem, samt
 - (4) presentera och diskutera slutsatser och förslag till åtgärder.
- Två tillfällen för möte med de två referensgrupperna för att
 - (1) informera om projektplan samt inhämta synpunkter på enkät och intervjuguide till fakulteterna,
 - (2) redovisa kartläggning och inhämta synpunkter,
 - (3) presentera och diskutera slutsatser och förslag till åtgärder.
- Individuella möten med tjänstepersoner med för kvalitetssystemet relevanta uppdrag i gemensam förvaltning.
- Slutrapport till rektor. Rapporten delas även med fakulteter, forskningsnämnden och referensgrupp nummer 2.

INTRESSENTANALYS

INTRESSENT	VARFÖR INTRESSENT?	VAD ÖNSKAR INTRESSENTEN?	INTRESSENTENS BETYDELSE	HANTERING AV INTRESSENT
Forskare/ forskargrupper	Berörs av och ska arbeta med LU:s kvalitetssystem för forskning.	Enkelt kvalitetssystem med god balans mellan krav och stöd för att främja kvalitet i forskning.	Viktig	Via fakultetsrepresentanter och referensgrupperna
Fakultet/institution	Berörs av och ska arbeta med LU:s kvalitetssystem för forskning.	Enkelt kvalitetssystem med god balans mellan krav på fakultet/institution och vad som kan hanteras centralt av universitetsledning och gemensam förvaltning.	Central	Intervju med fakultetsföreträdare (dekan, pro/vicekan för forskning). Referensgrupp 1 (forskningsnämnden). Besök i samverkansråd, utbildningsnämnden, forskarutbildningsnämnd samt etikrådet.
Tjänstepersoner vid fakultet som arbetar med frågor som rör kvalitet i forskning.	Berörs av och ska arbeta med LU:s kvalitetssystem för forskning.	Transparens, tydlighet i uppgifter och rollfördelning mellan fakultet och gemensam förvaltning.	Viktig	Referensgrupp 2.
Tjänstepersoner med specifika uppdrag i gemensam förvaltning	Berörs av och ska arbeta med specifika delar av	Transparens, tydlighet i uppgifter och rollfördelning mellan	Viktig	Individuella möten. Faktaundersökning genom delning.

LUNDS
UNIVERSITET

rörande bl.a. god forskningssed, forskningsinfrastruktur, samverkan, rekrytering etc.	LU:s kvalitetssystem för forskning.	fakultet och gemensam förvaltning.		
Andra lärosäten, särskilt SU, UU, GU, UmU samt SUHF.	Ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte.	Information.	Viktig	Genom möten.

BUDGET

Kostnaden för Lunds universitets arbete med kvalitet i forskningen är idag integrerad i kostnaderna för universitetets verksamhet som rör forskning. Kvalitetsutvärderingen av Lunds universitets forskning (RQ20) genomfördes som ett avgränsat projekt med specifik projektbudget.

Detta kartlägningsprojekt har en beräknad budget på 300 tkr. Detta omfattar kostnad för projektledares lön (30% av heltidstjänst under projektperioden 2021-11-01 – 2022-04-30), samt driftskostnader såsom layout och tillgänglighetsgörande av slutrapport. Handläggningsresurs från Forskningsservice tillhandahålls inom ram.

Alternativkostnaden för ett icke-välfungerande kvalitetssystem för forskning är hög och omfattar framförallt kostnader för ett ineffektivt kvalitetsarbete och risk för lägre kvalitet i forskningen. Ett effektivt, systematiskt och välbalanserat kvalitetssystem för forskning kan däremot bidra till att universitetet använder sina resurser på ett effektivt sätt och främja en hög kvalitet i forskningen.

TIDSPLAN

Projektet genomförs under perioden 2021-11-01 – 2022-04-30 och består av fem huvuduppgifter, som fördelas i tid enligt översikten i tabellen nedan.

Översikt över uppgifter i projektet

Uppgift	Nov. 2021	Dec.	Jan. 2022	Feb.	Mars	April
I. Framtagande av projektplan						
II. Framtagande av enkät och intervjuguide						
III. Förankring: besök och möten						
IV. Kartläggning, analys och sammanställning						
V. Framtagande av förslag och rekommendationer						